

Niemelän koulun lakkauttaminen 1.8.2026 lukien

Kaupunginhallitus 14.01.2025 § 8

Valmistelija kaupunginjohtaja Maria Sorvisto

Kaupunginhallitus käynnisti päätöksellään 18.09.2023 § 241 varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluiden palvelutarve- ja palveluverkkoselvityksen. Selvitys laadittiin ohjausryhmä- ja asiantuntijatyöskentelynä vuosien 2023-2024 aikana. Vuoteen 2031 mennessä Ylivieskan perusopetuksen oppilaiden määrä on tarkentuneiden ennusteiden mukaan vähenemässä 575 oppilaalla. Oppilasmäärän vähenemä edellyttää sivistyspalveluiden osalta palveluverkkoa sopeuttavia toimenpiteitä, jotta käytössä olevat tilat, henkilöstömäärä ja opetuksen resurssitarpeet kohtaavat.

Kaupunginvaltuusto linjasi 11.11.2024 § 65 selvityksen perusteella Ylivieskan kaupungin kouluverkosta seuraavaa:

- Niemelän koulu lakkaa 1.8.2026. Oppilaat sijoitetaan enintään 1-2 kouluun. Mikäli järjestely nostaisi vastaanottavien koulujen ryhmäkokoja merkittävästi yli 22 oppilaan suositukseen, Niemelän koulun lakkauttaminen siirretään vuodelle 2027.
- Ojakylän koulu lakkaa 1.8.2027. Oppilaat sijoitetaan 1-2 kouluun.
- Rahkolan koulu lakkaa 1.8.2029. Edellyttää tarkempaa suunnittelua koulussa olevien pienryhmien sekä lukion lisääntyvien oppilaiden ja ruokailujen sijoittamisen suhteen.
- Päivärinnan koulun tilannetta tarkastellaan 2030-luvulle tultaessa.
- Kaikissa lakkauttamisissa pyritään huomioimaan se, että mikäli lapsi ei ole koulukuljetuksen piirissä, vastaanottava koulu olisi maantieteellisesti seuraavaksi lähin koulu.
- Peruskoulun aloittavien osalta linjataan, että ryhmä koko (pois lukien pienryhmät) on vähintään 16 oppilasta. Mikäli oppilaalle osoitettavalle lähikoululle muodostuisi alle 16 oppilaan ryhmä, tarkastellaan yhdysluokan perustaminen tai lähikoulu osoitetaan muulta koululta, jonne voidaan perustaa vähintään 16 oppilaan ryhmä. Sivistyslautakunta voi päättää alle 16 oppilaan ryhmien perustamisesta ottaen huomioon taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus.
- Lukio siirtyy 2030 -luvulla joko Kaisaniemen koululle tai Taanilan koululle. Tarvittaessa tarkastellaan yhtenäiskouluratkaisua.
- Ylivieskan kaupunki ei jää Niemelän ja Ojakylän koulun rakennusten omistajaksi sen jälkeen, kun koulut ovat lakanneet. Niemelän ja Ojakylän koulujen tontit muodostetaan uudelleen siten, että koulujen läheisyydessä olevien, kaupungin kiinteistöillä sijaitsevien ulkoilu- ja liikuntapaikkojen ja muiden vapaa-ajan toimintojen (esim. jääkiekkokaukalot, kesäteatteri) käyttö edelleen mahdollistetaan.

Palveluverkkoon liittyvä selvitys ja tehdyt lisäselvitykset ovat esityslistan liitteenä. Aineisto on sama kuin valtuuston kokouksessa 11.11.2024 esitetty.

Kuntalain 39 § 2.mom mukaan kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Hallintosäännön 31 § mukaan sivistyslautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä.

Seuraavan talousarviovuoden ja suunnitelmakauden valmistelu käynnistyy kevään 2025 aikana, joten kouluverkkolinjauksen mukaisesti Niemelän

koulun lakkauttamista koskeva valmistelu tulee käynnistää ajoissa, jotta valtuusto pystyy käsittelemään asian riittävissä aikataulussa.

Ennen koulun lakkauttamisen käsittelyä valtuustossa tulee asiaa valmistella riittävästi toimivaltaisissa toimielimissä. Hallintolain (434/2003) 31 § mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Päätös voi perustua kouluverkkoa koskevaan selvitykseen, minkä laatimiseen ei kuitenkaan ole lakiin perustuvaa velvoitetta. Lakkauttamispäätöstä valmisteltaessa tulee ottaa huomioon perusopetuslain (628/1998) 6.1 §, jonka mukaan opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenne yhteydet huomioon ottaen.

Em. Ylivieskan koulutuspalveluiden palveluverkkoselvitys ja lisäselvitys sisältävät ajantasaiset tiedot kouluverkosta, oppilasmäärien kehityksestä, kustannusrakenteesta, kiinteistöihin liittyvistä tiedoista ja mahdollisten muutosten tuomista talousvaikutuksista. Tämän lisäksi vuoden 2024 aikana on laadittu koko kaupunkia koskeva talouden tasapainottamisohjelma sekä yleissivistävän koulutuspalveluiden osalta vielä erillinen talouden tasapainottamiseen tähtäävä kehittämisohjelma osaksi vuoden 2025 talousarviota.

Selvityksen lisäksi asian valmistelussa ja käsittelyssä on otettava huomioon hallintolain 41 §:ssä säädetty vaikuttamismahdollisuuksien varaaminen sekä varmistettava, että käsittelyyn ei osallistu esteellisiä henkilöitä. Koulun lakkauttamiseen liittyvässä valmistelussa tulee käsitellä myös mahdolliset henkilöstövaikutukset käynnistämällä laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella 4 § mukaiset yhteistoimintaneuvottelut. Yhteistoimintamenettelyn käynnistäminen kuuluu hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksen yleistöimivaltaan henkilöstöasioissa.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 6§ velvoittaa kunnan ottamaan päätöksenteossa huomioon päätöksensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. YK:n lasten oikeuksien sopimus 3. artikla edellyttää, että lapsia koskevissa päätöksissä harkitaan ensisijaisesti lapsen etua. Valmisteilla olevan päätöksen ennakkovaikutusten arviointi suoritetaan lapsivaikutusten arviointina ja prosessissa otetaan huomioon myös lasten oma arvio vaikutuksista.

Sivistyslautakunta vastaa koulutuspalveluiden tuloksellisesta järjestämisestä, joten lautakunnalla on valmisteluvastuu riittävien selvitysten ja tietojen hankkimisesta päätöksenteon tueksi. Lautakunta myös antaa oman kantansa asiassa kaupunginhallitukselle ja valtuustolle.

Kaupunginjohtaja kaupunginhallituksen esittelijänä valmistelee asian hallitusta varten. Lautakunnan kannanotto ei sido kaupunginjohtajaa, vaan hän arvioi itsenäisesti, minkä päätösehdotuksen tekee asiassa. Kaupunginhallitus valmistelee asian valtuustolle ja tekee valtuuston käsittelyyn pohjaehdotuksen.

Esittelijä kaupunginjohtaja Maria Sorvisto

Päätösehdotus Kaupunginhallitus:
1. toteaa, että Niemelän koulun lakkauttaminen 1.8.2026 lukien perustuu vuosien 2023-2024 aikana laadittuun Ylivieskan koulutuspalveluiden

palveluverkkoselvitykseen, lisäselvitykseen sekä valtuuston tulevaa päätöksentekoa ohjaavaan linjaukseen 11.11.2024 §65.

2. päättää käynnistää Niemelän koulun lakkauttamispäätöksen valmistelun velvoittamalla sivistyslautakunnan ja sivistyspalveluiden johdon hankkimaan tarpeelliset tiedot ja selvitykset päätöksenteon tueksi:

- varaamalla hallintolain 41 §:ssä säädetyt vaikuttamismahdollisuudet,
- laatimalla laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (§6) ja YK:n lasten oikeuksien sopimuksen (3. artikla) edellyttämän päätöksen lapsivaikutusten arvioinnin,
- muut asiaan kuuluvat oleelliseksi katsottavat selvitykset ja lausunnot.

3. pyytää sivistyslautakunnalta Niemelän koulun lakkauttamiseen liittyvän kannanoton.

4. toteaa, että asiaan liittyvä yhteistoimintamenettely käynnistyy ja päättyy kaupunginhallituksen erillisellä päätöksellä.

Asian käsittely

Keskustelun aikana Laakkonen antoi pohjaehdotuksesta poikkeavan muutosesityksen kohtaan 1., jossa Niemelän koulua ei lakkauteta ja lakkauttamisen valmistelun oppilasrajana käytetään 48 oppilasta. Savela, Hirvelä ja Jaatinen kannattivat esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on annettu pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, joten on äänestettävä. Puheenjohtajan ehdotus äänestämisestä kättennostolla hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallituksen pohjaesitys (JAA) ja Laakkosen tekemä vastaesitys (EI). JAA äänen antoivat Alanen, Sorvisto, Haapakoski, Löytynoja ja Uusikylä. EI äänen antoivat Hirvelä, Laakkonen, Jaatinen ja Savela.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen päätökseksi tulleen kaupunginjohtajan pohjaehdotus äänin 5-4.

Kaupunginhallitus:

1. totesi, että Niemelän koulun lakkauttaminen 1.8.2026 lukien perustuu vuosien 2023-2024 aikana laadittuun Ylivieskan koulutuspalveluiden palveluverkkoselvitykseen, lisäselvitykseen sekä valtuuston tulevaa päätöksentekoa ohjaavaan linjaukseen 11.11.2024 §65.

2. päätti käynnistää Niemelän koulun lakkauttamispäätöksen valmistelun velvoittamalla sivistyslautakunnan ja sivistyspalveluiden johdon hankkimaan tarpeelliset tiedot ja selvitykset päätöksenteon tueksi:

- varaamalla hallintolain 41 §:ssä säädetyt vaikuttamismahdollisuudet,
- laatimalla laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (§6) ja YK:n lasten oikeuksien sopimuksen (3. artikla) edellyttämän päätöksen lapsivaikutusten arvioinnin,
- muut asiaan kuuluvat oleelliseksi katsottavat selvitykset ja lausunnot.

3. pyytää sivistyslautakunnalta Niemelän koulun lakkauttamiseen liittyvän kannanoton.

4. totesi, että asiaan liittyvä yhteistoimintamenettely käynnistyy ja päättyy kaupunginhallituksen erillisellä päätöksellä.

Sivistyslautakunta 21.01.2025 § 16

Valmistelija

Vs. sivistysjohtaja Eija Saarela

Kaupunginhallitus on käsitellyt Niemelän koulun lakkauttamispäätöksen valmisteluun liittyvää asiaa kokouksessaan 14.1.2025 §8 ja velvoittanut

sivistyslautakunnan ja sivistyspalveluiden johdon hankkimaan tarpeelliset tiedot ja selvitykset päätöksenteon tueksi:

- varaamalla hallintolain 41 §:ssä säädetty vaikuttamismahdollisuudet,
- laatimalla laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (§6) ja YK:n lasten oikeuksien sopimuksen (3. artikla) edellyttämän päätöksen lapsivaikutusten arvioinnin,
- muut asiaan kuuluvat oleelliseksi katsottavat selvitykset ja lausunnot.

Tämän lisäksi kaupunginhallitus on pyytänyt sivistyslautakunnalta Niemelän koulun lakkauttamiseen liittyvän kannanoton sekä käynnistänyt erillisellä päätöksellä 14.1.2025 §9 asiaan kuuluvan yhteistoimintamenettelyn.

Tässä valmistelun vaiheessa on viranhaltijatyöskentelynä laadittu alustava aikataulu em. vaikutusmahdollisuuksien varaamiseksi sekä selvitysten hankkimiseksi.

- vko 4/2025 Sivistyslautakunnan ensimmäinen käsittely, valmistelun aloittaminen.
- vko 4/2025 Valmistelun käynnistymisestä tiedottaminen oppilaille, huoltajille ja henkilöstölle.
- vkot 5-6/2025 Lapsivaikutusten arviointiin liittyvät kyselyt oppilaille, huoltajille ja henkilöstölle Niemelän koulussa ja arvioituissa vastaanottavissa kouluissa.
- 26.2.2025 klo 16.00-17.30 henkilöstön kuuleminen Niemelän koululla.
- 26.2.2025 klo 18.00-19.30 kyläkuuleminen Niemelän koululla. Avoin kuntalaistilaisuus. Kuulutus ja avoin kutsu lähetetään/julkaistaan vähintään 14 vrk aikaisemmin.
- 12.3.2025 klo 12.00 kuulemisaika päättyy. Tähän saakka kuntalaiset/kyläläiset/sidosryhmät voivat esittää näkemyksiään ja huomioitaan asiasta toimittamalla kirjaamoon, hallintolain mukainen vaikuttamismahdollisuus. Asiasta ilmoitetaan kyläkuulemisen kutsun/kuulutuksen yhteydessä.
- 18.3.2025 sivistyslautakunnan toinen käsittely, jossa todetaan valmisteltu materiaali sekä annetaan kannanotto asiaan.
- Tämän jälkeen asiaa käsittelevät kaupunginhallitus ja valtuusto.

Esittelijä vs. sivistysjohtaja Eija Saarela

Päätösehdotus Sivistyslautakunta:
1. käynnistää Niemelän koulun lakkauttamispäätöksen liittyvän valmistelun kaupunginhallituksen ohjauksen mukaisesti.
2. merkitsee tiedokseen valmistelun toimenpiteet ja alustavan aikataulun.

Päätös
1. Hyväksyttiin.
2. Hyväksyttiin.

Sivistyslautakunta 18.03.2025 § 44
1681/12.00.00/2023

Valmistelija Vs. sivistysjohtaja Eija Saarela

Niemelän koulun lakkauttamispäätöksen valmisteluun liittyvät toimenpiteet on toteutettu seuraavasti:

- vko 4/2025 Valmistelun käynnistymisestä tiedotettiin oppilaille, huoltajille ja henkilöstölle.

- vkot 5-6/2025 Lapsivaikutusten arviointiin liittyvät kyselyt lähetettiin oppilaille, huoltajille ja henkilöstölle Niemelän koulussa ja arvioituissa vastaanottavissa kouluissa.
- 26.2.2025 klo 16.00-17.30 henkilöstön kuuleminen pidettiin Niemelän koululla.
- 26.2.2025 klo 18.00-19.30 kyläkuuleminen pidettiin Niemelän koululla. Avoin kuntalaistilaisuus. Kuulutus ja avoin kutsu lähetettiin/julkaistiin 14 vrk aikaisemmin.
- 12.3.2025 klo 12.00 kuulemisaika päättyi. Tähän saakka kuntalaiset/kyläläiset/sidosryhmät voivat esittää näkemyksiään ja huomioitaan asiasta toimittamalla kirjaamoon, hallintolain mukainen vaikuttamismahdollisuus. Asiasta ilmoitettiin kyläkuulemisen kutsun/kuulutuksen yhteydessä.

Kyselyt, henkilöstön kuuleminen, kyläkuuleminen sekä kuulemisaika vastaavat hallintolain 41 §:ssä säädettyä vaikuttamismahdollisuutta. Kuulemisissa esitetty aineisto ja laaditut muistiot ovat liitettynä päätöksenteon tueksi.

Kyselyjen ja pajatyöskentelyn pohjalta on laadittu sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (§6) ja YK:n lasten oikeuksien sopimuksen (3. artikla) edellyttämä päätöksen lapsivaikutusten arviointi. Arviointi ja sen valmisteluun liittyvä taustamateriaali ovat liitettynä päätöksenteon tueksi.

Päätöksenteon tueksi on liitetty kaikki kuulemisaikana kirjaamoon saapuneet lausunnot ja kannanotot.

Henkilöstöön liittyvät yhteistoimintaneuvottelut ovat päättyneet yhteistoimintaryhmän kokouksessa 13.3.2025. Työnantajan esityksen mukaan Niemelän koulun mahdollinen lakkaaminen 1.8.2026 ei johda vakituisen opetus- ja ohjaushenkilöstön palvelussuhteiden päättämiseen. Työnantaja Ylivieskan kaupunki pystyy tarjoamaan vakituiselle henkilöstölle kelpoisuutta ja osaamista vastaavaa työtä muista kouluista. Yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksen käsittelee kaupunginhallitus osana koulun lakkauttamispäätöksen valmistelua.

Valmistelun kannalta on oleellista, että asian käsittelyyn sivistyslautakunnassa ja kaupunginhallituksessa ei ole osallistunut esteellisiä henkilöitä.

Em. toimenpiteiden lisäksi kaupunginhallitus on pyytänyt sivistyslautakunnalta Niemelän koulun lakkauttamiseen liittyvän kannanoton. Viranhaltijatyönä valmisteltu luonnos kannanotoksi on esityslistan liitteenä.

Esittelijä

vs. sivistysjohtaja Eija Saarela

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta:

1. toteaa kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että sivistyslautakunta ja sivistyspalveluiden johto on hankkinut tarpeelliset tiedot ja selvitykset päätöksenteon tueksi:
 - varannut hallintolain 41 §:ssä säädetyt vaikuttamismahdollisuudet,
 - laatinut laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (§6) ja YK:n lasten oikeuksien sopimuksen (3. artikla) edellyttämän päätöksen lapsivaikutusten arvioinnin,
 - hankkinut muut asiaan kuuluvat oleellisiksi katsottavat selvitykset ja lausunnot.
2. esittää edellä mainittujen toimenpiteiden aineistot tiedoksi ja

päätöksenteon tueksi kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle.
3. esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle liitteen mukaisen kannanoton Niemelän koulun lakkauttamiseen.

Asian käsittely

Keskustelun aikana Tanja Laakkonen antoi pohjaehdotuksesta poikkeavan vastaesityksen:

Lapsivaikutusten arviointien huolestuttavien tulosten perusteella, sekä vielä Niemelän koulun ison oppilasmäärän vuoksi ja kylän elinvoimalle koituvien mahdollisten negatiivisten vaikutusten perusteella sivistyslautakunta toteaa lausuntonaan, että Niemelänkylän koulun lakkauttamista ei toteutettaisi nyt vaan vasta oppilasmäärän laskiessa 48 oppilaaseen.

Pauli Puroila kannatti Laakkosen esitystä.

Keskustelun aikana Timo Ahvenainen antoi pohjaehdotuksesta poikkeavan vastaesityksen liitteenä olevaan lausuntoon muutettavaksi, että Niemelän koulu lakkautetaan 1.8.2027 lukien, B-vaihtoehdon (Ranta-Taanila) mukaan.

Ahvenaisen esitys raukesi kannattamattomana.

Puheenjohtaja totesi, että on annettu pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, joten on äänestettävä. Puheenjohtajan ehdotus äänestämisestä kättennostolla hyväksyttiin yksimielisesti.

Laakkosen vastaesityksen (EI) puolesta äänestivät Laakkonen, Puroila ja Hautakoski.

Pohjaehdotuksen (JAA) puolesta äänestivät Rautakoski, Autio Kaarina, Ahvenainen, Kujala ja Myllymäki.

Puheenjohtaja totesi sivistyslautakunnan päätökseksi tulleen pohjaehdotuksen äänin 5-3.

Päätös

1. Hyväksyttiin.
2. Hyväksyttiin.
3. Hyväksyttiin.

Merk. tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.